

KANDIDATNUMMER

3163

Sidetall

1

av

3

Husk å skrive kandidatnummer og sidetall på hver side av besvarelsen!

ISSN 0130

Intensivt mellomkurs i norsk, trinn III

Skriftlig eksamen

4 timer

en internasjonale sommerskole

universitetet i Oslo

2014

I. Lytteprøve

Spørsmål. Svar med hele setninger. Skriv svarene på dette arket.

1. Hvilke to betydninger har ordet *sapmi*?

Ordet *sapmi* betyr både det geografiske området ~~der~~ hvor samene tradisjonelt bodde, og den etniske folkegruppe.

2. Hva er Nordkalotten?

Nordkalotten er samenes gamle bosetning nord i Norge, Sverige, Finland og Russland.

3. Hvilke faktorer kan en same basere sin identitet på?

En same kan basere sin identitet på genetisk avstanding, morsmål, personlige ønske eller en kombinasjon av disse faktorene.

4. Hvordan fungerte siida-systemet som grunnlag for å organisere det tradisjonelle samiske samfunnet?

Samfunnet besto av noen siida som slo seg sammen for å lage større grupper med egne boplasser.

5. Hva var årsaken til at samene aldri greide å mobilisere noen særlig motstand mot koloniseringen av territoriene deres?

Samene bodde for spredt over landet og flyttet for mye for å ha god kontakt og organisere seg i store grupper.

6. Nevn to eksempler på hvordan fornorskningspolitikken overfor samene ble praktisert.

Fornorskningspolitikken inneholder for eksempel at det var bare norsk språk i skolen og at bare en som kunne snakke, lese og skrive norsk kunne kjøpe jord.

7. Hva står det i paragraf 110a i Grunnloven?

I paragraf 110a står det at alle samer har rett til å utvikle sitt ~~egne~~ språk, sin kultur og sitt samfunn.

8. Hvilken oppgave har Nordisk sameråd?

Nordisk sameråd organiserer og støtter organisasjoner og institusjoner for samisk kultur i alle nordiske land.

9. Hvilken funksjon hadde *noaiden* i det gamle samiske samfunnet?

Noaiden eller sjamanen var forbindelsen mellom samene og gudene og naturen.

10. Hvem var Lars Levi Læstadius?

Han var en misjonar som baserte seg på tradisjonelle kristne tanker og gjorde mye mot samenes alkoholproblemer.

II: Tekst med oppgaver

Tiåret som teller

(Aftenposten, 15.9.2013)

Populærkulturen vil ha oss til å dyrke ungdomstiden til vi er langt oppi trettiårene. Det kan være en tabbe.

- Ah, tjueårene.

BI-studenten Junaid Khan (26) smaker fornøyd på ordet.

- Jeg kaller det "det gylne tiår". Man tror man kan få til hva som helst, alle drømmer skal gå i oppfyllelse.

Avgjørende

Tjueårene er den perioden i livet som har størst innflytelse på voksenlivet. Vi tar mer enn 80 prosent av våre mest betydningsfulle beslutninger før vi fyller 35, ifølge den amerikanske psykologen, professoren og forfatteren Meg Jay.

I sin bok *The defining decade: Why your twenties matter* uttrykker hun bekymring over at dagens unge roter bort tjueårene i den tro at de har all verdens tid til å finne ut hvem de er, hva de vil med livet sitt og hvordan de skal utnytte de viktige tjueårene.

Finne seg selv

Ord som *kidults* og *twixters* oppsto i USA på midten av 2000-tallet for å beskrive en ny og raskt voksende gruppe av unge mennesker i tjue- og trettiårene. Mange av dem aner ikke hva de skal gjøre, hvor de skal bo og hvem de skal leve sammen med. De lurar på om de skal bli fotografer, advokater eller partyarrangører.

- Denne usikkerheten gjør dem bekymret. De blir forsørget av foreldrene, er uten forpliktelser, gjerne universitetsutdannet, men har i beste fall en lavtlønnet jobb, sier Jay.

- I dag handler "ung voksen"-perioden om sosiale forandringer: Flytte hjemmefra, etablere seg i egen bolig, fullføre utdanning, etablere seg på arbeidsmarkedet og utforske kjærlighetslivet. Økt individualisering gir økte valgmuligheter, men også økt ansvar for eget livsløp, sier NOVA-forskeren Christer Hyggen.

- Jeg mener det er viktig at vi ikke bare fordømmer dem som "umodne voksne", men anerkjenner at de er i en fase som er viktig, sier Hyggen.

Også psykolog Meg Jay mener medier og populærkultur må slutte å bruke uttrykk som kidults og twixters fordi det bidrar til banalisering. Hvis man ikke får gjort nok i tjueårene, blir det desto mer som må realiseres i trettiårene.

Store forventninger

- Det er ikke de unges skyld at de i dag har for store forventninger til hva livet skal by på, hevder trendforsker og sosialantropolog Gunn Helen Øye.
- Alle generasjoner har et handlingsmønster som speiler samfunnet de lever i. Denne generasjonen er blitt sånn på grunn av noe.

Hun kaller dem «fordi-generasjonen»: De unge som kun gjør det som kan skrives på CV-en. De er vokst opp med støttende foreldre og er blitt sosialisert inn i samfunnsgrupper som dyrker dyktighet. Det blir dermed tydelige ytterpunkter, med de flinke som lykkes i alt på ene siden, og de som faller helt utenfor på den andre.

For sin egen skyld

Junaid Khan (26) sluttet på studiene på BI i Nydalen for noen år siden, men er tilbake på skolebenken etter å ha tenkt seg grundig om.

- Jeg testet arbeidslivet i noen år, men til slutt innså jeg det selv: Utdanning er viktig. Og når du selv innser det, at du gjør det for din egen og ikke for noen andres skyld, da er du blitt voksen, sier Khan.
- Jeg tror vi sier at du kan kalle meg en ung mann, ikke voksen.

A. Spørsmål til teksten «Tiåret som teller».

1. Hvorfor er forfatteren Meg Jay bekymret for dagens unge?

De unge tror de har all verdens tid til å finne ut hva de skal gjøre med livet sitt, mens de egentlig må ta ansvar på det mens de kan.

2. Hva er det som karakteriserer gruppen kidults/twixters?

De er uten forpliktelser, uten stor jobb og blir forsørget av foreldrene: de har ingen problemer.

3. Hva mener Gunn Helen Øye når hun kaller unge i dag "fordi-generasjonen"?

Disse unge bare gjør noe hvis det kan skrives på CV-en eller hvis det er nyttig, ikke fordi de liker å gjøre det.

4. Hvorfor bestemte Junaid Khan seg for å gå tilbake til studiene?

Khan synes utdanning er viktig, og vil gjøre noe

før seg selv, ikke for noen andres skyld.

B. Fullfør setningene (så de gir samme mening som i teksten).

1. "Det gylne tiår" beskriver de årene hvor man kan gjøre alt man vil og følge sine drømmer.
2. Den perioden i livet som som har størst innflytelse på voksenlivet er tjueårene.
3. På midten av 2000-tallet oppsto ^{det} ord som twixter og kuddt for å beskrive en ny gruppe i tjue- og trettiårene.
4. Økte valgmuligheter mener ikke bare økt individualisering, men også økt ansvar for ~~et~~ ditt eget liv.
5. Hvis man får gjort nok i tjueårene, er det ikke så mye som må realiseres i trettiårene.

C. Alternative uttryksformer

1. A. De blir forsørget av foreldrene sine.
B. Det er foreldrene som forsørger dem.
2. A. Noen samfunnsgrupper dyrker dyktighet.
B. I noen samfunnsgrupper dyrkes dyktighet.
3. A. Denne usikkerheten gjør dem bekymret.
B. De blir bekymret over denne usikkerheten.
4. A. «Det er ikke de unges skyld at de har for store forventninger,» hevder Gunn Helen Øye.
B. Gunn Helen Øye hevder at det ikke er de unges skyld at de har for store forventninger.
5. A. Junaid Khan er tilbake på skolebenken.
B. Junaid Khan har kommet tilbake til skolen.

D. Verb.

Sett inn riktig form av verbet.

- å finne Noen dager etter at Whitney Houston ble funnet død,
- å spille ble en av sangene hennes spilt på
- å spille flere radiostasjoner. Den sangen man spilte på den tiden, var "The greatest love of all". Innholdet i teksten er enkelt:
- å oppleve Den største kjærligheten du vil kunne oppleve, er kjærligheten til deg selv. Forfatteren Jean M.
- å utgi Twenge utga i april 2006 boka *Generation Me*,
- å få og filosofien hennes har fått samme navn som boka i løpet av årene som har gått.
- å handle Jean M. Twenge lot boka handle om de som
- å føde ble født på 70-, 80- og 90-tallet. Boka dreide
- å oppleve seg om mennesker som aldri tidligere hadde opplevd
- å fortelle en krig, og boka forteller at de var unike, at alt de
- å gjøre gjorde var viktig og riktig. For noen måneder
- å lese siden var det mulig å lese en rørende
- å fortelle artikkel i en avis der en ung journalist fortalte historien om sin døde mor. Fra å være morsom og levende
- å forvandle seg forvandlet moren seg
- å forsvinne til å bli en dypt deprimert kvinne, og til slutt forsvant hun inn i elsk-deg-selv-bøkene. Hun er en av mange. Vi
- å realisere seg realiserer oss selv nå for tiden, vi
- å forvente forventer hele tiden å få en jobb som
- å betale blir godt betalt, slik at det er

å kjøpe mulig for oss å kjøpe et stort hus i Ullevål Hageby.
 å by Men hva er lykke, og hva skal livet by på til
 å bli syvende og sist? Møtet med virkeligheten blir
 å være brutalt for *Generation Me*, for kanskje vi ikke er så
 å mene unike likevel? Hva ville Whitney Houston mene
 å leve om alt dette, hvis hun levde.

E. Setningsbinding

Knytt sammen de to setningene ved hjelp av ordene som står i parentes. Du kan bytte om på rekkefølgen av setningene, men det logiske innholdet må være det samme.

Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.

De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.

- (fordi) Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene, fordi de unge ofte har store forventninger.*
- (så) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli, så mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.
- (derfor) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli. Derfor kan mange av dagens tjuetåringer bli skuffet når de kommer i trettiårene.
- (for) Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene, for de unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.
- (av den grunn) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli. Av den grunn kan mange av dagens tjuetåringer bli skuffet når de kommer i trettiårene.

*... ~~til~~ til hvordan livet skal bli.

F. Sett inn adjektivet og substantivet i riktig form i setningene.*viktig – periode*Til slutt leste vi om noen viktige perioder i verdenshistorien.Tjue- og trettiårene er en av de viktigste periodene i livet.Hvilken periode synes du er den viktigste* enn barndommen? *viktigereJeg mener at ungdomstiden er den aller viktigste i livet.Hva skal du gjøre i denne viktige perioden?**G. Lukeøvelse****Fyll inn de åpne lukene med ett ord i hver.****Ventelister for kortreist, økologisk mat***Aftenposten, 14. juli 2014*Det er store ~~større~~ ventelister for å abonnere på kortreist mat i Oslo.Oslo Kooperativ har 777 medlemmer som kan bestille ferdige grønnsaksposer og flere enn 1000 Oslo-borgere står på venteliste for å bli medlem.

– Vi merker at dette er noe folk vil ha, sier Mads Pålsrud, styremedlem.

- Går rett inn i «tidsånden»Siden oppstarten i fjor vår er ventelistene bare blitt lengre og lengre.

– Moteriktig, sunt, bærekraftig, etisk riktig - kortreist mat er et positivt ladet tema på mange måter. Det går rett inn i «tidsånden». Jeg tror vi kommer til å se mer og mer av denne typen tilbud av kortreist mat, sier Annechen Bugge, som forsker på nordmenns spisevaner på SIFO. Hun sier at man ser en økende interesse i samfunnet for alle aktiviteter som er knyttet til mat, og særlig knyttet til det lokale og kortreiste.

- Vil ha mat med historie

Det vi ser, er en økende opptatthet av sunnhet og helse. Stadig flere ønsker et råvarebasert kosthold, og forbrukerne legger vekt på å lage mat fra bunnen av. Folk ønsker mat med en historie. Mange vil gjerne kunne produsere maten i større grad selv. Man vil tilbake til noe friskt og naturlig, og vi ser at mange forbrukere velger å kjøpe norsk og kortreist.

- En selvfølge

Hanna Halpren, daglig leder på Restaurantakademien i Stockholm, sier at trenden er global. Hun tror at økologisk og kortreist mat etter hvert vil bli en selvfølge.

– Det vi ser, er at vi mennesker ikke kjenner maten helt trygge. Vi vil tilbake til den gamle, enkle verden, men på en moderne måte. Neste uke vil Kooperativet ta opp 500 nye medlemmer. Det Da halveres ventelisten. Mange har ventet i nesten ett år, sier Helene Austevoll, styremedlem i Oslo Kooperativ. Man får et helt annet forhold til å spise maten når man vet hvor den kommer fra.

Trenger mer plass

Det finnes flere nye abonnementsordninger for frukt og grønt i Oslo. Kooperativet skiller seg ut ved at de er drevet på dugnad. Her må medlemmene selv bidra, enten ved å pakke poser eller med å drifte organisasjonen. De kaller seg et «arbeidsfellesskap». Nå ønsker de å starte lokale kooperativer helt omkring i Oslo, og er allerede på utkikk til nye lokaler på Tøyen. Flere andre byer er interessert i å følge etter.

- Det har virkelig tatt seg opp de siste årene. Det er en direkte link mellem bonden og forbrukeren som jeg tror mange setter vekt på, sier Pålsrud.

Do not write
in this space

«Det vidunderlige» i Et dukkehjem

Nora håper mest at det vidunderlige skal skje når Torvald finner brevet i postkassa. Han er nesten sikker på at han skal forgi henne, men hun forlater ham når han gjør det. Hvorfor forlater Nora Torvald hvis det vidunderlige har skjedd? Svaret er enkelt. Det vidunderlige er ikke at Torvald skal forgi henne, men at han elsker henne.⁵⁸

Det er ikke nok at han skal forgi henne, synes Nora. Hun ville ta livet sitt for å beskytte Torvalds ære og bevise hvor mye hun elsker ham, men hele tiden i 2. og 3. akt tror hun på at Torvald elsker¹⁰⁰ henne også, og elsker henne nok til å forgi henne og klare situasjonen sammen. Når Torvald snakker bare om hans ære og ødelagte liv etter det første brevet, blir Nora skuffet. Han forgi henne ikke, men han heller ikke tenker på henne eller hennes tanker og følelser. Det vidunderlige skulle¹⁵⁰ hadde skjedd der, i den mørkeste tiden i deres forhold.* Hans forgivelse etter det andre brevet gjør ingenting, og så vet vi at det er ikke det som Nora ser på som det vidunderlige. Det gjelder ikke som vidunderlig hvis det er²⁰⁰ lett å forgi henne, når Krogstad ikke skal fortelle noe og Noras feil gjør ingenting. Derfor synes Nora at hans forgivelse er ikke nok: han måtte elske henne selv om hun har gjort feil.

*...når det er vanskelig å ikke være sint.

UNIVERSITY
OF OSLO

International Summer School

Candidate number/Kandidatnummer: 3163

Date/Dato 31-07-2014

Course/Kurs ISSN 0130e

Page/Side 3 of 3

Do not write
in this space

«Det vidunderlige» i Et dukkehjem (del 2)

Selv om Nora ikke sier eller vet det, håper han mest at Torvald skal forgi henne²⁵⁰ fordi han elsker henne, ikke fordi det er lett. Derfor ble hun så skuffet da han snakket bare om seg selv. Hans forgiveness kom for sent og ingenting han sier kan forandre ~~h~~ Noras tanker, for nå vet hun at han bare elsker seg selv og hans ære. Det vidunderlige kom for sent.³⁰²